

Västra Götalandsregionen

Koncernkontoret

Datum: 2024-11-05

Mötesanteckning

Mötesanteckningar samråd funktionshinder 2024-11-05

Tid: 13:00-16:00

Plats: Centralhuset Konferens, Nils Ericsonplatsen 4 i Göteborg

Deltagande organisationer

Astma- och allergiföreningen i Västra Götaland

Attention Skaraborg

För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB)

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft Västra Götaland

Hörselskadades riksförbund (HRF) Västra Götaland

Nationell Samverkan för Psykisk hälsa (NSPH) Västra Götaland

Reumatikerdistriktet i Bohuslän

SRF Synskadades riksförbund Bohuslän

SRF Synskadades riksförbund Skaraborg

Unga Rörelsehindrade Göteborgsklubben

Västra Götalands Dövas Länsförbund (VGDL)

Sammanställande

Annika Åberg Darell (V)

Anna-Lena Holberg (M)

Per-Eric Trulsson (SD)

Övriga deltagare

Ylva Bryngelsson, regionutvecklare hållbarhetsavdelningen

Camilla Salén, regionutvecklare hållbarhetsavdelningen

Ann-Sofie Mellqvist, nämndsamordnare

Anders Falkeby, tillförordnad säkerhets- och beredskapschef VGR

Maria Svensson, regionutvecklare hållbarhetsavdelningen

1. Välkommen och presentationsrunda

Mötets ordförande Annika Åberg Darell hälsade alla deltagare välkomna till dagens möte, samt förklarade mötet öppnat.

Alla deltagare presenterar sig med namn och den organisation som de företräder. Ylva Bryngelsson informerade om förändrade arbetsuppgifter som innebär att Camilla Salén fortsättningsvis kommer att samordna samråd funktionshinder.

2. Godkännande av dagordning samt anmälan av övriga frågor

Dagordningen godkänns.

Övriga frågor noteras under punkt 9.

3. Återkoppling föregående möte 2 september

Föregående mötesanteckningar är utskickade.

Återkoppling kring fördjupningstemat tillgänglig kommunikation där Niklas Samsioe och Jennifer Marin Hummelin från Koncernstab kommunikation, Avdelning externa relationer, samt Anette Gefvert och Daniel Blomberg från Design och användarupplevelse deltog. Noteringar från mötet är skickade till de som medverkade och dialogen kring tillgänglig och inkluderande information fortsätter.

4. Information från beredning för mänskliga rättigheter

Annika Åberg Darell (V), Anna-Lena Holberg (M) och Per-Eric Trulsson (SD) återrappporterar från beredningen för mänskliga rättigheter den 3 oktober.

Hantering av skrivelsen Västra Götalandsregionens bidrag till genomförandet av Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning:
Beredningen för mänskliga rättigheter beslutade att sända medskicket från samråd funktionshinder till regionstyrelsen och strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden. Dessutom har Koncernstab kommunikation skrivit en artikel, med uttalanden från Annika Åberg Darell, med syfte att uppmärksamma frågorna. Artikeln finns på VGR:s intranät.

5. Fördjupning: Säkerhet och beredskap

Anders Falkeby, tillförordnad säkerhets- och beredskapschef, koncernstab kansli och säkerhet, avdelning säkerhet och beredskap berättar om VGR:s arbete med säkerhet och beredskap.

Avdelningen har ett uppdrag att leda, samordna och utveckla VGR:s arbete inom säkerhet och beredskap. Avdelningen har fyra ansvarsområden:

1. Säkerhet och säkerhetsskydd
Handlar t.ex. om hot och våld mot anställda och politiker och om oegentligheter och välfärdsbrottslighet
2. Informationssäkerhet och dataskydd
Handlar till exempel om cybersäkerhet och åtgärder för att skydda information.
3. Beredskap och civilt försvar
Handlar till exempel om att hälso- och sjukvården är en del av det civila försvaret och en verksamhet som måste fortgå även i en krigssituation.
4. Operativ beredskapsorganisation
Handlar t.ex. om beredskapen

Samrådets bidrag och reflektioner:

- Kravet på att använda auktoriserade revisorer sammanfaller med minskat ekonomiskt stöd till civila samhället och gör att mindre föreningar, som sköter sig, drabbas.
- Välfärdsbrottsligheten riskerar att bli en anledning att ifrågasätta viktig välfärdsverksamhet generellt.
- Det är viktigt att ha med tillgänglighetsperspektivet i planeringen av den fysiska säkerheten vid en kris eller krig, t.ex. utrymningsvägar och skyddsrum.
- Människor med funktionsnedsättning upplever ibland att de inte har samma värde som andra i fredstid. Hur ser det ut vid en kris?
- VMA förutsätter att man kan lyssna på radion. Under pandemin fick de som inte hör information flera veckor efter allmänheten i övrigt. Hur försäkras sig myndigheter om att alla grupper nås av nödvändig information vid kris eller krig.
- Vid höjd beredskap behövs extra resurser från civilbefolkningen, som kan vara stöd till människor med funktionsnedsättning som t.ex. synnedsättning.

6. Dialog Översyn hållbarhetsmålen

Maria Svensson, regionutvecklare på hållbarhetsavdelningen, ansvarig för översynen av VGR:s hållbarhetsmål

Länk till måldokumentet för social hållbarhet: [Mål för social hållbarhet 2030](#)

Samrådet gör inspel till översynen utifrån de övergripande målen för social hållbarhet; God hälsa och välbefinnande, Jämlikhet och lika rättigheter samt Tillit, trygghet och delaktighet.

Frågorna till samrådet lyder:

- Vilka är de stora utmaningarna idag, för personer med funktionsnedsättning, kopplat till God hälsa och välbefinnande, Jämlikhet och lika rättigheter samt Tillit, trygghet och delaktighet?
- Vad händer i samhället/omvärlden som påverkar just inom funktionsrättsområdet?

Nedan följer exempel på samrådets inspel utifrån olika funktionshinder.

En återkommande fråga är risker i samband med att vården digitaliseras.

Synnedsättning

Det är en utmaning att ha tillgång till och att behärska digital teknik.

När ledsagning och färdtjänst dras in runt om i landet leder till oro och ångest, svårigheter att arbeta och i förlängningen till dålig ekonomi och dålig hälsa.

Hörselnedsättning

Det sparas på teckenspråkstolkar vilket påverkar möjligheten till delaktighet och att man riskerar att inte få rätt vård.

Digital teknik blir alltmer en nödvändighet i vardagen. För att undvika utanförskap behövs kurser i digital teknik.

Astma och allergi

Marknaden styr. Hundägarna är köpstarka och blir fler. Människor med pälsdjursallergi kan inte komma in överallt. Det finns en tendens att misstro allergiker.

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Tillgången till BUP, psykiatri och fungerande skola är en utmaning när den psykiska ohälsan ökar.

Rörelsehinder

Det är en utmaning när personens behov av hjälpmedel står emot vad som finns upphandlat i sortimentet.

Reumatiker

Att trygghetslarm inte fungerar utanför hemmet gör att människor inte vågar gå ut, vilket leder till ensamhet.

Förvärvade hjärnskador

Nedskärningar av civilsamhället påverkar meningsfull sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.

Intellektuell funktionsnedsättning

Personer med intellektuell funktionsnedsättning är underrepresenterade vid bröstcancerscreening, vilket leder till ökad risk för allvarlig bröstcancer.

Psykisk ohälsa

Personer med psykisk ohälsa löper större risk för att utsättas för våld. Det behövs därför förebyggande arbete.

En utförligare sammanställning med synpunkter från samråd funktionshinder har överlämnats direkt till föredragande tjänsteperson.

För ytterligare inspel, kontakta Maria Svensson via mejl:

maria.svensson@vgregion.se

7. Inför nästa mötes fördjupningstema: Fysisk tillgänglighet (promenadslingor vid sjukhusen, Tillgänglighetsdatabasen)

Vid nästa samråd hålls en fördjupning på tema fysisk tillgänglighet. Följande frågor kommer att tas upp:

- Tillgänglighetsaspekter på promenadslingor vid sjukhusen

Samrådets frågor inför fördjupningen:

- Är promenadslingorna vid sjukhusen universellt utformade och hur har man sett till att dom är tillgänglighetsanpassade?
- Det är också viktigt med tillgängligheten inne på sjukhusen. Hur ser tillgängligheten ut på t.ex. nya Högsbo Närsjukhus och på gamla Mölndals sjukhus?
- Hur ser det ut med hörslingor på vårdcentraler och i receptioner. Vad ser Tillgänglighetsdatabasen och vad gör Västfastigheter?

- Utveckling av Tillgänglighetsdatabasen

Samrådets frågor inför fördjupningen:

- Hur gör vi när kommuner inte är med i Tillgänglighetsdatabasen?

- Har Tillgänglighetsdatabasen moderniserats, t.ex. avseende uppläsning av bilder?

8. Kortare information

Myndigheten för delaktighet (MFD) följer årligen upp kommuner och regioners strategiska arbete med tillgänglighet och delaktighet. VGR:s uppföljning är inlämnad och ett dialogmöte med MFD är genomfört.

Svaren på enkäten bifogas dessa anteckningar.

Remiss Trafikförsörjningsprogrammet 2026-2029 samt Strategisk plan för kollektivtrafik på jämlika villkor. De två remisserna har skickats ut till samrådets organisationer som är remissinstanser. Svar ska inkomma senast den 31 mars. Observera att det är två remisser!

Kulturnämndens verksamhetsstöd för mänskliga rättigheter
Nuvarande verksamhetsstöd löper ut den sista december 2025. Inför ny stödperiod 2026-2028 har kulturförvaltningen sett över stödperiodens längd och grunder för bedömning. Förslaget är att inga större revideringar ska göras inför utlysningen 2025.

Ansökningsperioden planeras vara 3 februari till 10 mars 2025 och beslut om verksamhetsstöd tas av kulturnämnden i oktober 2025 (under förutsättning att kulturnämnden beslutar enligt förslag).

Utförligare information mejlas ut till samrådets organisationer.

Samrådets möten under 2025 är planerade till följande datum:

29 jan

9 april

9 sep

5 nov

Dessutom Tvärsamråd i slutet av maj eller början av juni.

Camilla återkommer med besked om var mötena kommer att hållas.

9. Övriga frågor

Hur ser sysselsättningsgraden ut bland funktionsnedsatta i Västra Götaland?

- Det finns ingen möjlighet att följa upp hur många personer med

funktionsnedsättning som är anställda i VGR, då det är information som vi inte får samla in. Det VGR kan göra är att titta på hur många personer som är anställda med stöd från Arbetsförmedlingen och då främst inom PILA (praktik, introduktion, lärande och arbete), där det också avsätts centrala medel för att personer som står långt från arbetsmarknaden ska få möjlighet till arbete. 2024 har totalt 163 personer fått anställning med stöd från Arbetsförmedlingen och centrala medel från personalutskottet. Vi vet att det finns fler personer anställda i organisationen med stöd, men detta har vi svårt att följa upp då det är egna initiativ som tas av förvaltningarna själva.

Samrådet gjorde under 2023 ett medskick till strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden angående önskemål om ett centralt patient- och brukarråd direkt under SSN. Samrådet har i en skrivelse fått svar på frågan, att de delregionala nämnderna även fortsättningsvis kommer att ansvara för dialogen inom sina respektive geografiska områden. I samma skrivelse uttryckte Karin Looström Muth, hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektör, intresse för att samverka med samråd funktionshinder inom hjälpmedelsområdet. Inget initiativ är ännu taget.

- Samrådet kontaktar Karin Looström Muth för att höra om intresse kvarstår.

- **Medskick från dagens möte som ska lyftas vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via dess presidium**

Samråd funktionshinder uttrycker oro för att VGR:s beredskap vid allvarlig kris eller krig inte omfattar personer med funktionsnedsättning i tillräcklig omfattning.

- Kommer personer med funktionsnedsättning få vård på jämlika villkor vid kris/krig eller finns det risk för nedprioritering?
- Omhändertas funktionshinderperspektivet på ett tillräckligt sätt i VGR:s planer för kris och beredskap?
- Hur säkerställs att information i samband med kris/krig når personer med funktionsnedsättningar som inte kan ta del av information via ordinarie kanaler och form (t.ex. personer med grav hörselnedsättning)?

Frågorna ställs från samrådet utifrån ett VGR-perspektiv men finns även med bland de iakttagelser som FN:s granskning av funktionshinderkonventionen lyfte.

10. Utcheckning

Nästa samrådsmöte äger rum onsdag den 29 januari, kl. 13-16 på Regionens Hus,
Östergatan 1 i Vänersborg.